

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2011–2012

Eolaíocht: Teastas Singil (Modúlach)

Gníomhaíocht Dhaonna agus Sláinte

Modúl 2

Bonnsraith

[GSC21]

DÉ MÁIRT 8 SAMHAIN 2011

2.30 pm–3.15 pm

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo. Freagair **gach ceann** de na **seacht** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 45 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

Marc Iomlán

_____. Tá tarra ann chomh maith agus is féidir leis a bheith ina chúis le _____. [2]

 [1]

Mothaíonn úsáideoirí
go bhfuil siad ar
a suaimhneas

[2]

- (c) Is breá le Seán a bheith ag ól alcóil ach síleann sé go bhfuil sé ag ól barraíocht agus ag déanamh dochar dá chorp.

Ciorclaigh dhá rud a thiocfadh leis a dhéanamh le srian a chur ar an méid alcóil a ólann sé.

caife a ól

cloí le teorainneacha molta

deochanna ar bheagán alcóil a ól

ragús óil ag an deireadh seachtaine

[2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

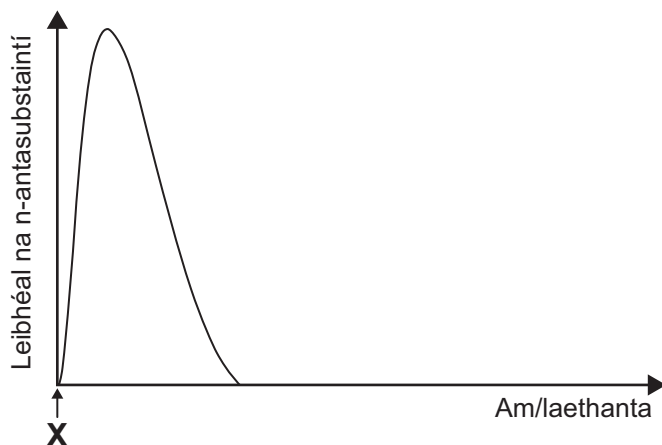
- 2 (a) Ainmnigh galar a bhfuil víreas ina chúis leis.

Roghnaigh ó:

truis polaimiailítis eitinn

_____ [1]

- (b) Taispeánann an graf seo a leanas an dóigh a mbíonn líon na n-antasubstaintí san fhuil ag athrú le linn imdhíonachta éighníomhaí.

- (i) Luaigh cad é a thugtar ag **X** le himdhíonacht éighníomhach a tháirgeadh.

Roghnaigh ó:

teanndáileog antasubstaintí fuil

_____ [1]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

[1]

[1]

Three bar charts labeled A, B, and C, each showing the number of Daonra (Y-axis) versus Blianta (X-axis).

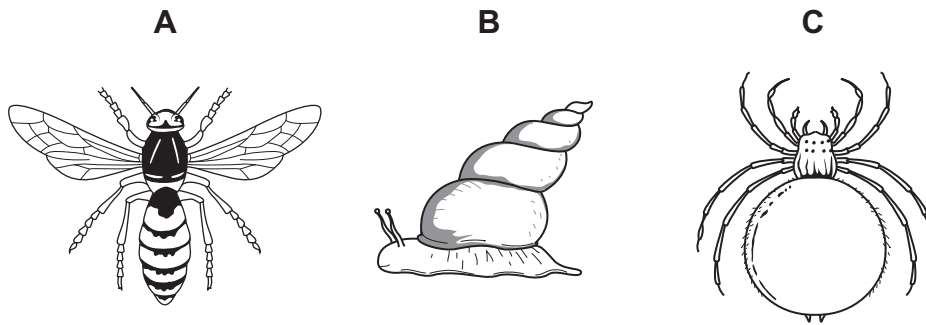
Chart A: Shows a steady increase in Daonra over Blianta. The values are 1, 2, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Chart B: Shows a fluctuating but generally increasing trend in Daonra over Blianta. The values are 1, 3, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

Chart C: Shows a fluctuating trend in Daonra over Blianta. The values are 6, 5, 5, 5, 6, 6, 6, 5, 6.

Freagra (A, B nó C) _____ [1]

- 3 (a) Úsáid an eochair thíos le gach ceann de na hainmhithe seo a leanas a shainaithint.

Cuir litir (**A**, **B** nó **C**) sa bhosca cheart taobh le hainm an ainmhí.

1 Tá blaosc ann

Seilide uisce

Níl blaosc ann

gabh go dtí 2

2 Tá sciatháin ann

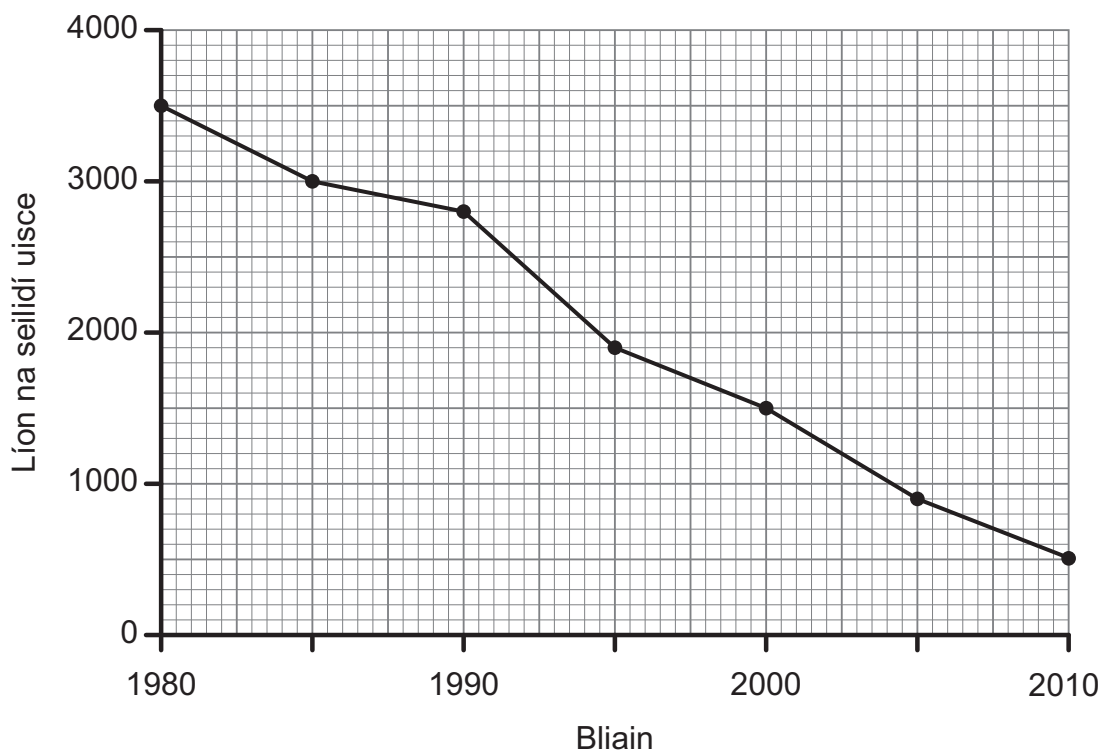
Feithid

Níl sciatháin ann

Damhán alla

[2]

- (b) Taispeánann an graf thíos na torthaí ar shuirbhé ar sheilidí uisce in abhainn i dTuaisceart Éireann le tríocha bliain anuas.

- (i) Ríomh an t-athrú ar líon na seilidí uisce ó 1980 go dtí 2010.

Taispeáin do chuid oibre

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

_____ [2]

- (ii) Is speicis i mbaol iad seilidí anois. Cad é a tharlóidh dóibh má leanann an líon acu ag laghdú?

_____ [1]

- (iii) Cad é an chúis is dóchúla leis an laghdú ar líon na seilidí uisce?

Roghnaigh ó:

leibhéil uisce ag méadú : truailliú : níos mó bia ar fáil

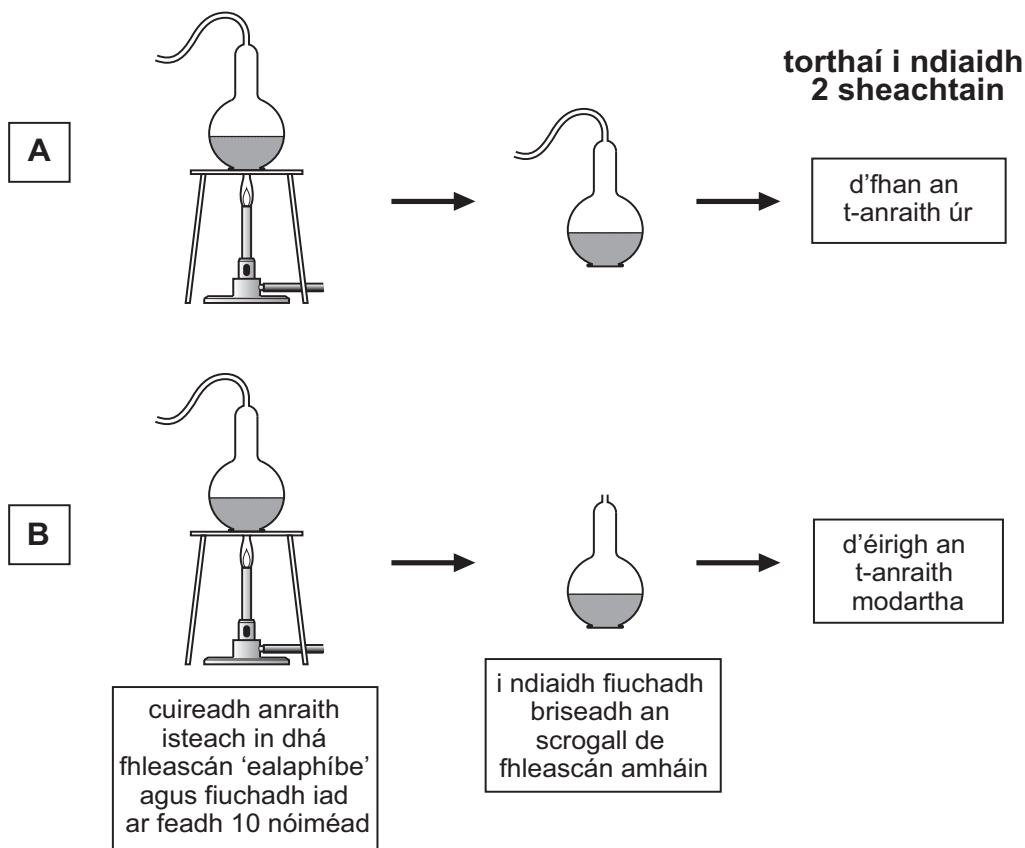
_____ [1]

- (iv) Luaigh dhá phíosa faisnéise a léiríonn go bhfuil an suirbhé ar na seilidí uisce iontaofa.

1. _____

2. _____ [2]

4 Rinne daltaí an turgnamh seo a leanas i rang eolaíochta.

Adapted from: © GCSE biology for CCEA by R McIlwaine & J Napier, page 69, published by Hodder & Stoughton, 2003. ISBN 9780340858257. Reproduced by permission of Hodder Education

(a) Luaigh fáth **amháin** ar fiuchadh an t-anraith ar feadh 10 nóiméad ag tús an turgnaimh.

_____ [1]

(b) Mínigh ina iomláine an toradh don anraith i léaráid A.

_____ [2]

(c) Luaigh dhá rud a bheadh le déanamh lena chinntiú go mbeadh torthaí an turgnaimh bailí (triall chothrom).

1. _____
2. _____ [2]

(d) Ainmnigh an t-eolaí a rinne turgnamh cosúil leis agus fleascáin 'ealaphíbe' in úsáid aige.

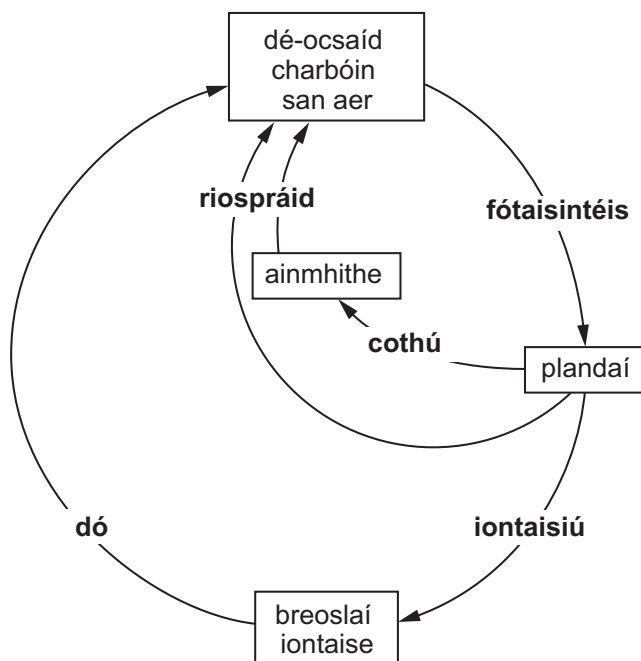
_____ [1]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

5 Taispeánann an léaráid seo a leanas cuid den timthriall carbóin.

Taispeántar na próisis i **gcló trom**.

(a) Ón léaráid, luaigh próiseas **amháin** nach n-athróidh leibhéil na dé-ocsaíde carbóin san aer.

_____ [1]

(b) Úsáid an léaráid agus do chuid eolais féin le **dhá** fháth a bhfuil leibhéal na dé-ocsaíde carbóin san aer ag méadú a lua.

 _____ [2]

(c) Comhlánaigh na habairtí seo a leanas.

Is cúis le _____ é an méadú ar leibhéal dé-ocsaíde carbóin.

Is cúis é seo, ansin, le fadhbanna amhail laghdú ar oighearmhánna agus athrú ar _____.

[2]

Scrúdaitheoir Amháin

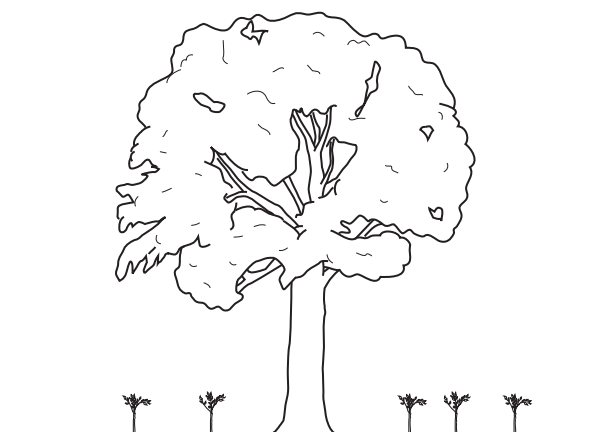
Marcanna Athmharc

6 Taispeánann **Fíor A** síológa nua-phéactha thart ar a máthairchrann.

Fíor A

Taispeánann **Fíor B** na síológa bliain ina dhiaidh sin faoin chrann chéanna.

Fíor B

Déan cur síos agus tabhair míniú ar na difríochtaí i líon agus i ndáileadh na síológ idir **Fíor A** agus **Fíor B**.

[4]

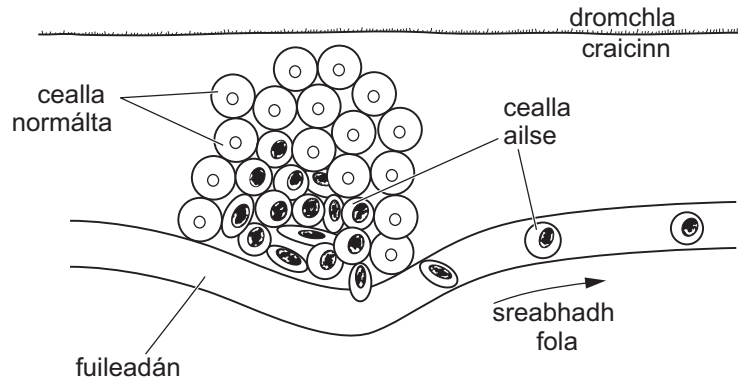
Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann na ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

7 (a) Ailse craicinn a léirítear sa léaráid seo a leanas.

- (i) Úsáid an léaráid lena lua cad é mar is féidir le hailse leathnú go dtí baill eile den chorp.

 _____ [1]

- (ii) Mínigh an dóigh a bhforbraíonn cealla ailse craicinn.

 _____ [3]

- (iii) Luaigh fáth amháin a bhfuil méadú ar líon na ndaoine i dTuaisceart Éireann a bhfuil ailse craicinn ag teacht orthu.

_____ [1]

- (b) Ainmnigh an riocht a bhfuil crómasóm breise amháin i ngach cillchorp ina chúis leis.

_____ [1]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

-
-
-
- [2]

- _____ [1]

- _____ [1]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.